

KERTMŰHELY

„MAI MAGYAR KERT” koncepció

vázlat

CSEMETE KERTMŰHELY
Somorjai-Tamássy Zsolt

2005. január – 2008. január

www.csemete-kertmuhely.hu

KERTMŰHELY

A „MAI MAGYAR KERT KONCEPCIÓ” nem más mint gondolatok és leginkább iránymutatók gyűjteménye, mely hozzásegít olyan kertek kialakításához, ahol a KERTTULAJDONOS (és minden ott lakó), attól **érzi jól magát**, hogy KERTJE (növényei, épített terei, építményei, bútorzata stb) minden eleme harmóniát sugároz fizikálisan és mentálisan is. A magyar táj és az adekvát magyar történelem és jelen, az ott található építészeti objektumok stílusa, anyaghasználata és Megrendelő egyéni „belső tája”, „történelme”, filozófiája és „belső építészete” kerül itt összehangolásra. Azaz a MMK minden irányba hiteles kert. Nem a külső báméskodóknak, hangosan hozzászólóknak, magazinoknak, csakis Önnek készül.

Ebben a felfogásban a kert:

Olyan téralakítás mely természeti és filozófiai környezetbe helyezett, egyéni (megrendelői) ízlést és igényt kielégítő harmónikus tér (élhető magán paradicsom) érzetét hozza létre a „ház” körül, úgy, hogy az ott élők (**emberek, növények és állatok**, stb.) egyszerűen csak jól érzik ott magukat.

Minthogy kertépítéssel a mai kor embere a természetbe (szellemibb síkba) való erős (sokszor tudatalatti) visszavágyódását oldja, leginkább valamilyen konkrét természeti példa a MMKK modellje az egyes kertrészek megtervezésénél és építésénél.

Mi a magyar táj a koncepció szemszögéből?

A táj Jochen Bockemühl által megfogalmazva: Egy népcsoport, emberi közösség élet és élménytere volt. Ahhoz hogy megértsük: bele kell helyezkednünk. A tárgyszerűen láthatót és a látható formák által megnyilvánított mögöttes „lényt” is meg kell értenünk.

Itt most csak a tárgyszerűen érzékelhetőben is elhanyagoltra térünk ki. Magyar tájat csak adott régióban, területen lehet értelmezni. MAGYAR TÁJ-nak a létrehozandó kert azon társulásá(i)t értjük, mely a terület kert által elfoglalt részét borítaná, ha mg.-i vagy ipari tájat nem hoztak volna rajta létre (pl.: Tiszapart árterülete feletti magyarországi szántóból kialakított kert/park alapvető fajai a tölgy-kóris-szil ligeterdő konstans és szubkonstans fajai).

A magyar táj koncepció florisztikai szempontból fontos eleme, hogy az **életformák** (Raunkier) megoszlása, kövesse a magyar életforma szerkezetet!!!! (pl.: erdős társulásokban a Phanaerophyták aránya kb 45%, míg a Hemytherophyták 40, a geophyták kb 15%-t képviselnek.)

Tülevelű-lomblevelű – örökzöld arányok jelenetösen ne térjenek el a hazai/helyi struktúrától! (max 35% örökzöld!)

A magyar táj részét képezik értelemszerűen a növénytársulásokon túl a domborzati, hidrológiai, föld és kozmikus sugárzási képe, az ott fellelhető antropogén – emberi épített – elemek is, melyek értékelése és melyekhez való integrálódás alapvető feladat.

Teljes értelmezéshez a következő fejezettel is kell foglalkozni.

Mi a magyar történelem-filozófia a koncepció szemszögéből?

Fontos látnunk és értékelnünk, hogy az ebben az országban való létezésből, kőből, fűből, fából levegőből, nyelvünkől szavainkból árad egy érzék-szervekkel csak részben felfogható, régi-ősi örökségeket éppúgy hordozó, mint mai aktualitással bíró valami. Ezt az „erőt”, nevezzük most a táj/hely szellemének (genus loci), mely országos és helyi, akár telekszin-teken is létezik nem hagyhatjuk figyelmen kívül. Ezt kell aztán fi-nomhangolni a megrendelő saját „felépítéséhez”.

Történelmünk és a vele alakuló filozófia-vallás nagyléptékű aspektusai képezik a „MAGYAR KERT KONCEPCIÓ” filozófiai alapjának jelentős részét. A magyarság, fizikailag, etnikailag, szellemileg és genetikailag az egyik leg-diverzebb „pool”, mely diverzitás szintetizálva óriási előny. Növényanyag-ban és kertépítési felfogásban ezt képezi le a MMKK.

Mondáink egykori Sumér, Egyiptomi, Szittyá (szkííta), Pártus-Hun földjei és a Tien San hegység (mai ÉNy Kína) közötti óriási terület a magyar nép egykori bölcsője (Az ó magharságra vonatkozó ma ismert adatok az Óind Védákban lelhetők fel mind a mai napig), melyet egy Előázsian, Kisázsia északi részén illetve a Dél Orosz-Ukrán pusztákon át tartó vándorlás (Nagyboldogasszony-csodaszarvast követve Nyugati Tejút Szíriusz bolygója – az un. magyar mennyország- felé) után cserélt fel(vissza) a Pannon medencére, ahol soha nem látott keveredés tetőződött be mind genetikailag, mind kultúrálisan, mind filozófiai-vallási síkon a környező népekkel (pártus-hun szórványfajok csatlakozása, magyar-hun helyben maradt elődök, szlávok, szászok, osztrákok, románok, zsidóság, balkáni és mediterrán népek, cigánység stb.). A Duna Völgye és a Kárpát medence honos növényfajaiba keveredtek az ezen vándorlások során magunkkal hozott számtalan növényfajok is. Ezeket ténylegesen (pl Köles) magukkal hozták az ősmagyarok vagy filozófiai-vallási síkon (pl tulipán motívum az ősföldről, svasztikából lett forgórózsa stb.) maradt örökségünkül. Számos fizikai vagy mentális „növényfajt” olvasztottunk be a szomszédos illetve itt élő népektől. Mai korunkra pedig a angolszász (amerikai), és német valamint a mediterrán kert kultúra van ránk nagy és kontrollálatlan hatás-sal.

Kultúrális és filozófiai szempontból a vándorlás őstantrára (papkirályok, sámánok-táltosok) épülő hit és kultúrarendszerrel indult (ma is fellelhető keleti örökség!), mely alapja a meg nem nyilvánult Teremtőre és a megnyil-vánult világ dualizmusára, kétpólusosságára épült. **A harmóniát tehát az egymással szorosan egybeforrt ellentétes pólusok** (Jin-Jang, férfi-nő, hideg-meleg lágy-kemény stb.), illetve az ezek gyújtópontjában létre-jövő metamorfózis, átalakulás **jelentik!** Az ellentét, a másság, a kontraszt mind lehetőség a Harmónia felé tartó úton. Az ősi hit a sok ezer éven át tartó számos néppel való találkozás és összeolvadás során éppen ezért igen erős és stabil maradt, míg a kereszténység ezt (Szt. István) hosszú átmeneti

KERTMŰHELY

KERTMŰHELY

időn keresztül fel nem váltotta. A kereszténység a sok hasonlatosság és a tudatos bevezetés miatt meg is gyökeresedett. Eztán kettősség jellemzi a magyarságot: a közös tudatfeletiben élő keleti kultúrális és filozófiai „harmóniban egyesítő” örökség és a tudatosan bevállalt(atott) nyugati európaiság látens ellentéte. Mind általános filozófiai-világnézeti, mind kertkultúra szempontjából az **európába való kényszeres beilleszkedési vágyból fakadó másolás** a jellemző 1000 éven át és jellemző még ma is.

Az „ország szelleme” maga még mindig hordozza az ellentétes, a kontrasztos dolgok szeretetét, harmóniába való egybeforrasztását, olvasztótégely voltát. Az itt élőkben a Nyugat európaiaknál mélyebben gyökerezik szebb-jobb világ iránti vágy (a hazai ateisták is már majdnem keresők). Végössorban itt van Európa szívcsakrája is... Számolatlan mennyiségű szellemi műhely működik sikeresen az antropozófusoktól a buddhistákon át táltos iskoláig, zsidó közösségekig, a keresztény egyházak gyakorló híveinek szám gyarapodásáról nem is beszélve. És működnek. Jól működnek. Nem támogatja őket kormány, amerikai nagybácsi: az útjukra talált emberekben rejlik erő viszi őket előre. No hát ilyen ez a Mai Magyar Filozófiai Tér: pont olyan, mint rég.

A MAI MAGYAR KERT KONCEPCIÓ a kényszeres külhoni tömegkertmásolás olyan alternatívája, mely a **természeti tényszerűségeket kombinálja kultúrális és szellemi örökségünkkel és a megrendelők egyéni ízlésével és filozófiai beállítottságával**, fizikai vagy spirituális tapasztalásaiból származó „boldogság képeivel”. A külhoni ötleteket, példákat nem veti el, sőt azok megismerésére és használatára buzdít, oly módon, hogy az automatikus másolás helyett, azokat a hazai olvasztótégelybe helyezi, az itt található anyaggal átítatja és annak részévé lényegíti, ezzel ezt tovább fejleszti. Nem kötelező szabályrendszer, stílustár, sokkal inkább iránymutató, mely **segít mai világunk rohanó családjainak olyan teret-természeti környezetet teremteni, mely mind az érzékeken mind érzékfeletti-filozófiai síkon segít a harmóniánkhoz, belső békénkhez hiányzó részt hozzá tenni. Itt és most.**

NÖVÉNYHASZNÁLAT

A növények olyan élő szimbólumok – kulcsok melyek tudaton vagy tudatalattin/feletten keresztül hívhatják elő testre (egyénre vagy csoportra) szabva a harmóniához szükséges hiányzó érzéseket. (szemünk előtt játszódik le pl. a férfi és női princípium, mint ellentétpárok harmóniába történő egybeforrása – a – metamorfózis, a virág és magképzés)

1. struktúra képző, tömeg képző (massing) növényanyag (a „vendéglátók”)

1.a Fásszárúak: természetes asszociáció fajtái /kertészeti változatai.
Lombhullató : örökzöld = 60-80% : 20-40%

KERTMŰHELY

1.b Lágyszárúak: természetes asszociációt idéző, elsősorban kertészeti változatok, hibridek. Egyre több szituációban használhatunk vad fajokat is. Napos helyen a füvek szerepe kiemelkedő, melyek vázat adnak a dúsan virágzó pusztagyep hangulatot adó hagymás és hemitherophyta pásztáknak, foltoknak. Árnyéki helyen a virágos és lombos talajtakarók dominálnak. EREDET szerint a honos fajok mellett a „filozófiai fajok” (nem őshonos, de mind történelmi és filozófiai, mind ökológiai igény alapján illeszthető fajok, melyek a tulajdonos-használó „lelkéhez” is passzolnak) is fontos szerepet kapnak: Japán, Kína, Elő-Kis Ázsia, pontusi elemek, balkán-mediterrán elemek, É-amerikai szívós és puszta (préri) hangulatba illő fajaiból javasolt komponálni.

A nyírott gyepfelületek csak oda kerüljenek, ahol funkcionális (pl. sport) vagy esztétikai (pl. szélesebb járda lekísérése stb.) szempontból indokolt. A nyírott gyep ui. nem természetes hatású és nehéz fenntartani.

2. hatásfokozó illetve szoliter növényanyag (vendégek).

Ezek a kert azon növényei, melyek a végső ecsetvonások, melyek a kertet leginkább testre szabják, egy-egy darab elhelyezésével olyan hangulati elemeket viszünk az építendő kertbe, mely a megrendelő lelkét mélyen érinti meg. Ezeknél az elemeknél az ökológiai megfelelés „lazábban” értelmezhető, mint az előző pontoknál: akár talajcserével, öntözéssel, téli takarással, cserépbe ültetéssel stb. teremthetjük meg számukra az életfeltételeket. Fontos, hogy jelenlétük általánosságban egy egy (kevés)darabra korlátozódjon és filozófiai tartalmuk (okuk) legyen ott lenni, mely megfelel a megrendelő megfogalmazott vagy kikövetkeztetett **legbelső** vágyainak és illeszkedjen a kert struktúrális növényi elemeihez. Esetleges „csinált” hatásuk miatt fontos lehet a ház közeli elhelyezésük és az architektúrával való harmóniájuk. Az egynyári kiültetések zömét is ide sorolom és javasolom virágtartós-cserepes kiültetésüket a ház közelében.

3. speciális célú létesítmények növényei

(pl.: sziklakert, vízésés, zöldtető, stb.)

Ezen esetekben is célszerű megvizsgálni hazai fajok létjogosultságát, de a legfőbb cél a létesítmény természetessé tétele és kiemelése valamint kertbe-tájba való beillesztése. Pl. Déli sziklakertbe több mint megengedhető mediterrán-balkáni sziklás vegetáció felhasználása, úgy hogy sziklakert szélein átmenettel „folyon át” a kert természetes részébe. Maguk a létesítmények valamely természetes minta alapos tanulmányozására (pl.: sziklaperem és szerkezete) és helyhez igazított „absztrakciójára” alapuljanak.

KERTMŰHELY

4. speciális célú telepítések növényei

(pl.: gyümölcsös, zöldségeskert, gyógynövénykert)

4.a Haszon célú kertrészek

Célszerű magyar oltványokat, hazai nemesítésű növényeket használni az ökológiai megfelelőség miatt, de ebben a gazdasági kertrészben a termés a fő cél. A termesztési szempontokon túl a legfontosabb javaslat, hogy ágyazzuk be a gazdasági kertrészt a természetes kertrészbe, mintha az egy természetből kihaló tisztáson állna. Gyümölcsösben javasolható a fák lábánál (nem közvetlenül) virágos rét (lásd tömegképző lágyszárúak) telepítése, vagy más tájbaillesztő módszer használata.

4.b Esztétikai gazdasági kertrészek

Itt a termésnél fontosabb az (orna)mentális hatás. Mély értékek húzódnak meg egy egy mini árpaföld, napraforgós sarok, vagy éppen díszzöldséges létrejött mögött... Ennek megfelelő fajokat válasszunk. A klasszikus merev mezőgazdasági nómunklatúra szerinti szántóföldi gazdasági növények is remekül használhatóak mind önálló „mini táblában”, mind dísznövényekkel elegyítve. A többit lásd 4.a!

5. növényválaszték.

A kevesebb több... Nem sokféle faj egy-egy darabjából álló kert a MAI MAGYAR KERT, hanem a természetet alapul véve, a helyhez való természetes és a tervezett hatást kiváltó legalkalmasabb, **kevés KARAKTER faj** kiválasztásából **álló tömeges kiültetés, szoliterekkel** szinesítve és értelmet adva.

6. az összes érzékszervre való hatás

Rohanó, kicsit beteg világunkban, kevés időnk jut „mikrotermészetünk”-ben, azaz kertünkben való tartózkodásra. A természet közelségének jótékony, harmonizáló, lecsendesítő hatása folyamatainak átélésén keresztül valósul meg. Az átélés élménye érzékszerveinken és gondolatainkon keresztül jön létre. A MMKK, hogy harmónia építő hatását ezen szűkre szabott időtérben is kifejtse, minden érzékszervünkre hatással van. Elsődleges prioritása a látásnak van, 2.-3. a szaglás és a tapintás, 4. a hallás, míg ötödik az ízlelés (az előzőek és következő fejezetek segítségével a „nem fizikai érzékszerveinkre” is hatással leszünk).

6.a látás

Fény-árnyék, színek-színtelenség, merev/épített-lágy/organikus stb. A harmonia ellentétpárok érzékelésének legfőbb tere. A kertervezés alap szabályait célszerű követni: a méretek, formák, lombok alakja, textúrája, színe illetve a virágok színe és formája legyen a kívánt hatásnak megfelelő. (pl.: Johannes Itteni színgömb alkalmazása javasolt!) Az első és legfontosabb hatás. Mind a kertben tartózkodva, mind a házból kinézve vagy

máshonnan rápillantva működik. Mindíg ellenőrizzük le a látványt a legfontosabb axisokból, így beltérből (ablakok, üvegajtók stb) is! A természetes látványhoz az állatvilág: lepkék, méhek bogarak madarak, sünök, stb. is hozzátartozik. Ne feledkezzünk meg a pillangó és méhlegelőkről valamint madártáplálékul szolgáló téli bogyókról, termésekről! Beltéri szobanövényekkel hangoljuk össze a kintieket ill. fordítva!

6.b szaglás

Az illatok alapvető nyugtató vagy éppen serkentő hatásúak. A MMKK növényei között számos illatos (fűszernövények, cserjék, lágyszárúak stb) fajta található, ezeket stratégiai pontokra, a használat időpontjához igazítva helyezzük el.

A szaglás a légzéshez kapcsolódik. A légzéssel ürítjük elhalt sejteink széntartalmának egy részét (naponta 10 milliárd sejtünk pusztul el!) és pótoljuk az újak képzéséhez szükséges oxigént. Légzéssel az oxigén mellett egyéb anyagok illetve ezek formaképző erői is bekerülnek szervezetünkbe! Egyáltalán nem mindegy tehát, hogy mit lélegzünk be. Egy egy jóleső mély szipantás segít lelassítani a légzést, ezzel együtt lecsendesültebb állapothoz segítve testünk és elménk.

A portalanított, kissé párás levegőnek az illata is más. Ezen téren fejtenek ki kedvező hatást a zöldfalak és Zöldtetők.

6.c tapintás

Ülőhelyek mellé, kiemelt ágyásokba (kézközelbe) helyezzünk finom textúrájú, kellemes tapintású, vagy ami még jobb: kellemes tapintású és illatú növényeket (pl cipruska), ezzel teljesíthetjük ki a látás és szaglás primer kerti élményeit.

6.d hallás

A MMKK hangsúlyt fektet e kerttervezők által sokszor elhanyagolt érzékszervünkre: pihenőhelyek, teraszok közelébe szélirányba kellemesen zizgó lombú vagy susogó fajok telepítése ajánlott (csakúgy mint jól hallható vízesések-csobogók).

6.e ízlelés

Kertben legkevésbé célzott érzékszervünk, de tehetünk érte is: pl.: ehető termésű növények beültetése mind az emberi kerti tartózkodást megédesíthetik, mind madaraknak szolgálhatnak táplálékul.

6.f egyensúly

Az érzékszerveken keresztül úgy érzük el a legteljesebb hatást ha a környezetével együtt álmodjuk meg őket. Érzékszerveinken keresztül is harmóniához igyekszik jutni a test és lélek. Harmónia az egyensúlyból fakad. A magast csak alacsony mellett érezzük magasnak, a kék igazán narancs mellett kék, a víz csörgedező dinamizmusa stabil statikus sziklák közt átfolyva élvezhető, még a levelek susogását is csak csendes térben hallhatjuk igazán.

KERTMŰHELY

KERTMŰHELY

6.g dinamika

A kert nem állandó csinálmány, hanem élő, így változó tér. Mind az állandóságot mind a mulékonyságot megtestesíti, időbeli folyamatainak (kitágulás, kiterjedés kontra összehúzódás, elhalás és újraéledés) megfigyelése érzékszerveinken keresztül az anyagba süppedt világunkban (ha tetszik YIN) a harmóniához szükséges szellemieket (mondjuk YANG) akár az éber tudat tudta nélkül is közvetíti – ettől érezzük jól magunkat benne.

6.h szimbolika

Az érzékszervekre való hatáson keresztül emlékeztetjük testünket lelkünket fontos dolgainkra. Minden közösségnek vagy egyénnek léteznek közösségi vagy egyéni szimbólumai. Ezek megjelenítésével a kertben (ásvány-növény anyagon keresztül, állatok bevonásával, művészeti alkotásokkal stb.) kiemelten sikeresek lehetünk a lélek harmónia felé való vezetésében. (pl.: a magyar népművészet ősi motívumai, általános kozmikus szimbólumok)

KERTI ANTROPOGÉN ELEMEEK – az ember keze nyomát viszik felismerhetően a kerti térbe

- I. MŰTÁRGYAK
- II. TERMÉSZET UTÁNZÓ ÉPÍTMÉNYEK
- III. ARCHITEKTONIKUS ÉPÍTMÉNYEK (teraszok, kerti építmények, medencék, stb)

I. MŰTÁRGYAK

I.1 szobrok

A MMKK javasolja a kert stratégiai pontjain a kert stílusához illeszkedő kültéri szobrok elhelyezését. Fontos a térbe, növényzetbe való illeszkedés, a mögöttes filozófiai tartalom (pl szimbolika) és az esztétikai élmény. Lehet képzőművész által készített zsúrizett non figuratív darabtól a népművészeti kopjafán át a kertépítő által által megálmodott kőcsoportig bármi, ami segít a hely szellemét kifejezni-átadni a megrendelőnek tetsző módon. **A helyszínen talált tárgyakból**, fák tuskójából, ágakból vagy pl.kövekből, hulladéknak titulált anyagokból készített szobor kompozíciók különösen hatásosak lehetnek. Anyagát és stílusát tekintve nincs megkötési javaslat. Népi, illetve ősi mondai, legendai motívumok megfelelő közegben hatásosak lehetnek. A **Növény szobrok** (nem a buxus-kisnyuszika meg a mókus), melyek a kertépítéskor a kert talajából stb előkerült tárgyakat kombinálják növényekkel, feltétlenül segítenek a hely szellemének erősítésében.

I.2. növénytartók

Növénytartókat igazi kertben visszafogottan alkalmazzunk. Teraszoknak viszont adekvát növényesítési közege, de egy egy kulcs axis mentén, stratégiai ponton szoborként is működhetnek (lásd fenn) illetve szoliter kiültetéseknek, színes-dinamikus energiapontok elhelyezésének eszköze lehet. Törekedjünk a természetes anyaghasználatra, mely az épület anyaghasználatához illeszkedik (akár azonosulással akár kontrasztal).

I.3. kerti bútorok

Anyaghasználata nem korlátozott, a ház és a kert stílusát tükrözze – így esztétikai (szobor) szerepe is megnyilvánul. Felhasználható bizonyos kertrészek stílusának hangulatának megjelenítésére is (szobor). Mérete és formái a funkciónak feleljen meg és segítse a lelki átélést.

I.4. világítás

A természetesség jegyében a MMKK mesterséges világítást csak a közlekedés és használat szempontjából kötelező helyekre ajánl (pl.: medence, lépcsők, terasz), illetve némely kulcs kiemelésére, viszont feltétlenül javasol természetes fényforrást az üdögélős helyekre (gyertya-mécsesek, kőlámpások, tűzkosarak stb...)

I.5. gyerekjátékok, játszótér

A játék legfőbb eleme maga a természet. A természet folyamatainak a bennük való tartózkodással való önkéntelen felfedezése, beszipantása a gyermek kiegyensúlyozott fejlődésében komoly szereppel bír. A gyerekjátékokat be kell építeni a növényanyagba és fordítva. A gyermeknek szüksége van a szülői szem és kontroll nélküli, elvonulós játékokra is, itt tud felszabadultan kreatív lenni. Ehhez elég egy bokorcsoport árnyékába félig elrejtett homokozó, fára rögzített himba kötelekkel kombinálva, mulccsal leszórt rejtekháló tisztás mogyoróbokrok között, esetleg mini esőbeálló. Az ezekből kialakított közlekedő rendszer igazi élményt ad törpéinknek. Ha lehet tartózkodjunk a monstrum hinta-libikóka stb. kombinációktól: nem csak a legtöbb kertképbe illeszthetetlen tárgyak ezek, hanem a gyerek sem tud 10 percnél tovább játszani rajta. Jó ellenpélda a fenti „monstrumok” komplett játszókertté való alakítása, ahol amellet, hogy a gyerek játék és mozgásigényének megfelelően vannak sorba rendezve és összeválogatva, BEFUTTATÁSOKKAL, REDÉLYFÁKBA VALÓ BEÉPÍTÉSSEL a környezetbe abszolút beilleszthetőek. Ehhez azonban egy átlag honi telekméret (600-800 m²) gyakran nem elég.

II. TERMÉSZET UTÁNZÓ ÉPÍTMÉNYEK

II.1. sziklakertek

Szikla peremek, párkányok dolomit mészkő gabbró kopárok jól ismertek és gyakoriak a magyar hegy és dombvidékeken. Így ezek kerti változatai hitelesen díszíthetik kertjeink pl. nehezen takarható, telepíthető rézsűit, álcázhatnak egyéb kerti építményeket (vízóra akna, pöce gödör, stb.). A siker kulcsa a szélsőségekben rejlik: vagy élethűen másoljuk a természetet (sziklák felületi kitüremkedéseinek vonalát, hasadási-repedési felületeit, stb) vagy absztraháljunk és a szikla lényegét elvonatkoztatva, mintegy művészi szoborcsoportként jelenítsük meg. Szomorú látvány egy rézsűre ritkásan ráhajgatott kődarabokból álló semmilyen kompozíció...

KERTMŰHELY

KERTMŰHELY

II.2. csobogók, vízesések, tavak, medencék

A VÍZ ELENGEDHETETLEN ELEME a MMKK-nak! Ha csak kicsiben (csobogó, fali kút, stb) is, vagy szimbolikusan (kare san sui), de mindenképpen javasolt kerti jelenléte!!!!

A szabály egyezik a sziklakerttel: vagy megtévesztésig természetes vagy jól komponált tudatosan mesterséges - elvont legyen a megfogalmazása.

A látványon túl a víz hangja az érzékszerveinkkel felfogható egyik legmegnyugtatóbb jelenség: semmi esetre sem hagyhatjuk ki. A leggyakrabban használt bejárat és/vagy terasz közelében alakítsunk ki elsődleges hangforrást vízesés, köves patakmeder, csobogó vagy vízesés formájában.

A nyugodt vízfelület környezet reflektáló képessége nem csak tágítja a teret, de elgondolkodtat és csodálatra készítet, egy csobogó patakocská pedig az élet változékonyságát és múlandóságában lévő állandóságát fejezi ki megkérdőjelezhetetlenül.

A vizet mindenki szereti megérinteni, ha lehetőségünk adódik, építsük úgy a vizes elemeket, hogy a víz könnye megérinthező legyen. Mesterséges kis medencék kiemelten készíthetők faluk tetejének padként való kiképzésével.

III .ARCHITEKTONIKUS ÉPÍTMÉNYEK

Alapszabály: az épülethez közel, annak stílusát erősítően a mértani, épületeken előforduló formákból építkezzünk, míg attól távolodva oldjuk fel az épített struktúrákat a kert természetességében. Az anyag használat tükrözze az épületét és lehetőség szerint helyben előforduló anyagokat használjunk!!!. Teraszok burkolata passzoljon a lábazathoz, de NE legyen ugyanaz. Több egymásba kapcsolódó terasznál ne használjunk különböző anyagokat a terek elválasztására, inkább a már felhasznált anyagok mintáinak változtatásával, két anyag használata esetén azok arányainak váltásával jelezzük, hogy egyik térből a másikba léptünk. Magassági szintkülönbség esetén a teraszt közelítsük inkább a kert szintjéhez. Ha támfalat kell építenünk inkább több kisebbel operáljunk természetes anyaghasználattal, ha mód van rá, építsünk sziklapárkányt.

Medencének vagy a ház közelében van a helye és ekkor architektonikusan kapcsolódjon a házhoz, annak teraszához vagy építsük be a kert egy távolabbi részébe- itt természetesebb hatásra célszerű törekednünk.

A sötét medencefal gyönyörű reflexiókat hoz elő-természetbe jobban illeszthető, a házhoz közelinél megfontolandó a házhoz passzoló árnyalat preferálása. A standard bugyi-kék kerülendő!

Gyakrabban nyílhat módunk rá, mint azt gondolnánk: kövessük a japán teakertek „mitate” filozófiáját: **régi, haszontalannak minősülő** esetleg **antik építőanyagok-tárgyak** beépítése, új értelemmel-funkcióval való el látása csodálatos hangulatot teremt az átalakulásban, transzformációban, metamorfózisban megtestesülő örökkévalóság érzetének fizikai megjelenítésén keresztül. Minden funkcionális élete végéhez érkezett tárgy

(szemét) egy következő funkcionális lét kiindulópontja, csírája – mint maga az élet (ezt már amerikai és nyugat európai kerttervezők is kezdik vallani: Cradle to Cradle filozófia). A filozófuskodáson túl fizikai és ezáltal mentális környezetünkért is kézzelfoghatóan tehetünk így valamit... No de ***minden építómunkánál, különösen a burkolásoknál (terasz, medence, stb.) fontos a szélek szép eldolgozása, a gondos szegélyezés: szép, befejezett mestermunka érzést biztosít használójának.***

TÉRRENDEZÉS-SZERVEZÉS

A térrendezés akkor az igazi, ha a megrendelőre és környezetére szabott mögöttes filozófiával rendelkezik. A mai MMKK, neve és filozófiai-vallási fejtegetései ellenére, vagy talán éppen azért, nem a megrendelő származása tekintetében magyar embereknek ad ilyen filozófiai stabilitást, hanem bármely az országunkban élő ember számára. A mai Magyarországon élő népességnek csak egy kis része tudná Árpádig, vagy még tovább vezetni családfáját, ám az a bizonyos „népszellem”, mely beleívódott szavainkban nyelvünkbe, köveinkbe, könyveinkbe, épületeinkbe, tájainkba, viselkedésünkbe összeköt minket. Akár tudjuk, akár nem. A MMKK potenciális „haszonélvezője” minden e hazában, e tájon élő ember (család) aki harmonikus kertet szeretne maga köré varázsolni.

A magyarországi emberek érzéseit, érzelmeit tudatosan, vagy tudat alatt, szeretjük e vagy sem, a magyar „népszellem” befolyásolja. Mit is vállalhatunk fel ebből a térszerzés kapcsán?

A magyarság történetének időtávlátában a hím és nőelvű ősvallás meghatározó volt népünk történetében., Thot, Zoroaszter (Zarathusztra), Buddha (Sákjamuni vagy szkíta Gautama), Jézus, Mani, Kőrösi Csoma Sándor (buddhi) mind köthetőek az egykori keleti magharsághoz. A magyarországi szellemi gondolkozást életük, hagyatékuk mind a mai napig alapvetően befolyásolja. Tekintettel sámánjaink/táltosaink, vallásalapítóink-újítóink szoros rokonságára az ősi keleti filozófiákkal (hinduizmus, buddhizmus) melyek alakító hatással voltak a kínai (taoista, chan-buddhista) és még japán vallásokra is, a keleti térszerzési művészetek alkalmazását pártolni tudjuk. A taoista – buddhista kínai bölcsek több ezer éves megfigyelések alapján megalkották (összefoglalták) a Feng-Shui elveit, Indiában pedig Vaszati elvek alakultak ki. A japán geomancia is hasonló, kozmikus és földi hatásoknak való megfeleltetésen alapul. Nem különben az ősz magyar térrendezési elvek, melyeknek egy része mindmáig fennmaradt, mégpedig parasztházaink tájolásában, rigorózan megegyező felépítésében. A MMKK javasolja a kertészeti Feng Shui (geomancy) taoista, buddhista vagy japán alapjainak alkalmazását – de nem mindenáron és nem erőszakkal, csak az adott megrendelő lelkéhez közelálló mértékben. A hindu Vaszati elvek szintén javasoltak. A magyar ősz térrendezési elvek és elemtan csak részben rekonstruálható. Ezen rekonstruált elvek talán a legadekvátabbak, amennyiben érezzük és tudjuk alkalmazni őket. Az alkalmazás persze leginkább egyfajta szintézisként tud működni. Az égtájak, formák, színek,

KERTMŰHELY

KERTMŰHELY

szimbólumok, funkciók kapcsolata, könnyen és természetesen kombinálható pl. Nyugati zsidó- keresztény filozófiai szimbólumokkal, akár ezek modern verzióival vagy mással és nyilvánvalóan a növényhasználattal. (pl.: Nyugat-összehúzó-dás-befelé fordulás-magba fordulás-naplemente-külső fény fogy, belsőre kell támaszkodni, Szt. Mihály, ezüst, arany, szalma és vörösbarna pasztelljei, látványos termésű őszi évelők, gyümölcsfák őszi érésű gyümölcsökkel, naplemente néző terasz vagy pavilon stb.)

Mai korunk emberének funkcionális igényeit is mindenképpen figyelembe kell venni, csakúgy mint mentális szükségleteit. E három faktor (funkcionális igény, mentális igény, alap táj geomancia) alkalmazását kombinálva a telek adottságaival juthatunk el az ideális térszervezésig!

Az egyik legfontosabb alapelv mégis a testreszabás. Mai Magyar Kert Konceptió alapján minden e tájon élő ember számára készülnet reá szabott kert.

Ezért a térszervezés egyik legfontosabb része az „interjú”, ami jóval több mint egy kérdőív kitöltése: meg kell tudnunk határozni megrendelőink igényeit, még azokat is (sőt azokat leginkább azokat) amiket maga sem tud szavakba önteni. Vizuális segédanyagok (képes albumok, fotók stb.) használata és nagy adag türelem és odafigyelés nélkül nem járhatunk sikerrel.

A másik kulcs siker faktor a terület adottságainak megismerése. A mérhető faktorokon túl (pH, talajszerkezet, benapozottság, kitettség, csapadék, pozitív negatív látványok stb.) a táj-terület érzékszerveken túli adottságaira való ráérzés nélkül jó Mai Magyar Kert nem építhető. Sok részletre, esetleg nagyobb igazságokra csak akkor érzünk rá amikor sok időt töltve már a területen dolgozunk-építünk. Merjünk ilyenkor a tervhez változtatólag nyúlni, ne csak mi akarjunk alakítani, hagyjuk hogy a tájban szunnyadó energiák is vezessék kezünket...

A Mai Magyar Kert Konceptió alapú kert nem a külvilágnak készül. Fő vezérfonala nem a magazinokban való megjelenés és a közízlés kiszolgálása, sokkal inkább a MEGRENDELŐ-höz való minnél érezhetőbb alakítás. A HARMÓNIA megteremtése az EMBER és környezete között.

Ennyi hát nem több. Remélem minnél több MMK épül majd általunk, illetve bárki által aki, ezt a koncepciót magáénak tudja vallani. Az anyagot addig is szorgosan bővítetjük javítjuk. Jó munkát mindannyiónknak!

Somorjai-Tamássy Zsolt

Legutóbbi kiegészítések:

2005.12.02., 2006.03.11., 2006.08.27., 2008.01.17.